

Nyt hus til Samlingerne

I 2006 indledtes en proces, der skulle undersøge mulighederne for at etablere et nyt fællesmagasin til samlingerne fra de tre kulturinstitutioner Aalborg Stadsarkiv, KUNSTEN og Nordjyllands Historiske Museum. Initiativet udsprang fra Stadsarkivet, der i lyset af den kommende kommunalreform og indkomsten af de dertil hørende store mængder kommunale arkivalier, kunne imødesee et akut pladsbehov. Nordjyllands Historiske Museums rolle begrænsede sig i første omgang til at yde konserveringsfaglig og klimateknisk konsulentbistand til processen. Men da også museet kæmpede med begyndende pladsmangel og utidsvarende magasinforhold, opstod ideen om et egentligt fællesmagasin og KUNSTEN blev koblet på projektet.

Et projekt tager form

Aalborg Kommune stillede sig positive overfor ideen, forudsat bygningen kunne opføres og driftes indenfor den eksisterende økonomiske ramme. Under ledelse af en økonomimedarbejder fra Skole- og Kulturforvaltningen blev der derfor dannet en formel arbejdsgruppe, bestående af repræsentanter for hhv. Stadsarkivet, Kunsten og Nordjyllands Historiske Museum. Gruppen fik mandat til at udarbejde en rapport, der skulle kortlægge de tre institutioners samlede pladsbehov, samt – ikke mindst - mulighederne for at finansiere et evt. nybyggeri. Denne rapport, der dog bygger på forholdene før fusionen med Sydhimmerlands Museum, kom i 2007, og i de afrundende bemærkninger konkluderedes det bl.a.:

”..., at de tre kulturhistoriske institutioners magasinproblemer kan løses ved opførelse af et fællesmagasin, og at dette sandsynligvis kan gøres inden for den eksisterende økonomiske ramme, altså uden at belaste kommunekassen.”

Modstående side.

Baggården ved Nordjyllands Historiske Museums største magasin, beliggende i Aalborg midtby, er gennem årene blevet stadig mere lukket, og i dag er det lidt af en udfordring at komme til og fra bygningen med genstande. Udfordringen bliver ikke mindre af, at al transport foregår med en elevator, indregistreret i 1920, og som - pænt sagt - kræver en nænsom hånd!

Foto: Per Thorling Hadsund, 2010.

Fjernmagasinet, som Nordjyllands Historiske Museum deler med Aalborg Stadsarkiv, er et af de omtalte eksterne lejemål. Bygningen fungerer på mange måder godt, men der er efterhånden pladsmangel, og både husleje og drift ligger i den dyre ende.
Foto: Per Thorling Hadsund.

Når en sådan nulløsning forekom mulig, skyldtes det først og fremmest, at de tre institutioners samlinger var spredt over flere magasiner, hvoraf flere var eksterne og relativt dyre lejemål. Ved at pulje de eksisterende huslejer var en stor del af finansieringen løst, og dertil skulle lægges de forventelige fordele ved en samdrift af f.eks. kørsel, rengøring mm.

Offentligt Privat Partnerskab - OPP

Med rapporten som afsæt henvendte man sig igen til kommunen med håbet om at få projektet optaget på det følgende års budget. Her kunne daværende rådmand for Skole- og Kulturforvaltningen, Henrik Thomsen, fortælle, at anlægsbudgettet allerede var båndlagt, men at man fra Aalborg Kommunes side var villige til at undersøge mulighederne for at gennemføre projektet som et Offentligt Privat Partnerskab – et såkaldt OPP-projekt.

Et Offentligt Privat Partnerskab er – kort fortalt - et samarbejde mellem en offentlig myndighed og et privat selskab om et konkret bygge- eller anlægsprojekt. Ideen er, at det offentlige udbyder finansiering, design, etablering, drift og vedligehold i et samlet udbud, hvor ved størstedelen af investeringen påhviler den private part. Til gengæld er den private part sikret en fast og pristalsindekseret leje fra det offentlige gennem en fastsat kontraktperiode på typisk 20-30 år.

Aalborg Kommune havde gennem en årrække ønsket at afprøve OPP-formen, og så magasinprojektet som en god mulighed. Det er ingen hemmelighed, at den samme entusiasme ikke i første omgang prægede de tre institutioner, for hvem vejen

til et OPP-projekt syntes brolagt med alverdens udbudsretslige regler! Men efter et års benarbejde var de formelle betingelser opfyldt, og anført af et bestillerrådgiver-team, bestående af Kammeradvokaten i samarbejde med Deloitte og Alectia A/S, kunne selve processen endelig sættes i gang i foråret 2009.

Prospekttegning af det kommende fællesmagasin, indsendt af det vindende firma, TL-Byg i marts 2010.

Ophav: Arkitektfirmaet Nord.

Udbud og dialog

Første udbud omhandlede prækvalifikation af interesserede private parter. Fem konsortier meldte sig, og blandt dem blev tre udvalgt til at deltage i det egentlige udbud.

Dette var baseret på et omfattende udbudsmateriale, bestående af både juridiske, økonomiske og tekniske krav og specifikationer. De tre brugerinstitutioner skulle i den sammenhæng først og fremmest udarbejde en principiel beskrivelse af alle funktionskrav og specifikationer til bygningen – vel at mærke uden på noget tidspunkt at komme med konkrete tegninger eller løsningsforslag. Opgaven var omfattende, da bygningen – udover magasiner – også skulle rumme faciliteter til samlingsvaretagelse, snedkerværksted, fælles studierum til gæster, samt kontorer og værksteder til forhistorisk arkæologi. Mangen en sommeraften blev brugt på at optælle hyldecentre og pallepladser, specificere krav til opbevaring, klimazoner og alarmsystemer, lave flowdiagrammer, samt så detaljeret som muligt at funktionsbeskrive hvert eneste kontor og værksted i den kommende bygning. Resultatet blev 84

tætskrevne og yderst informationstunge sider, der i udbudet fik det lidet prangende navn "Bilag 1"!

Herefter var hver part inviteret til to separate dialogmøder, hvor der fra begge sider kunne spørges ind til såvel det fremsendte materialet som til konkrete løsningsforslag, økonomiske forhold, tidsplan osv. Et af de tre firmaer trak sig fra processen i dialogfasen. Og da de to resterende parter mere end antydede, at økonomien i projektet var trang, blev der skåret længst muligt ind til benet, inden det endelige, tilrettede udbud gik ud kort før jul 2009. Tilbage var nu blot at vente til d. 1. marts 2010, hvor fristen for at afgive tilbud udløb.

Stor var lettelsen, da der indkom to gode forslag. Disse blev bedømt ud fra en række på forhånd definerede parametre, og d. 25. april, 2010 kunne Aalborg Byråd godkende og offentliggøre, at TL-Byg var valgt til at stå for opførelse og drift af et nyt fællesmagasin, beliggende i Vestbjerg, og med forventet indflytning pr. 1. november 2011. Dermed var næsten fire års forberedende arbejde slut, og det kun femte OPP-projekt i Danmark en realitet.

*På en kold, men smuk, december-
dag blev det første spadestik til
den nye magasinbygning taget.
I bedste OPP-ånd blev spaden
ført i fællesskab af direktør og
investor Flemming Larsen fra
TL-Byg og rådmand Anne-Dorte
fra Aalborg Kommunes Skole- og
Kulturforvaltning.*

*Foto: Liljan Nørgaard Jensen,
Aalborg Stadsarkiv.*

*Byggeriet af magasinhallen, som det så ud i starten af februar. Fundamentet er støbt, og inddelingen i 5 haller er tydelig.
Foto: Jan Slot-Carlson.*

Samlingshuset

Med afklaringen fulgte en ny fase, hvor arbejdsgruppen kunne sætte sig sammen med den private part, TL-Byg, og detailprojektere forslaget. Gennem efteråret og vinteren er der afholdt en række konstruktive byggemøder, præget af god dialog og en fælles vilje og lyst til at løse opgaven på den bedst mulige måde. For hvert møde og for hver ny tegning træder bygningen stadig tydeligere frem, og forventningens glæde vokser. Ikke mindst nu, hvor byggeriet er påbegyndt og man så småt kan danne sig et indtryk af bygningens imponerende størrelse og dimensioner.

Både bevarings- og funktionsmæssigt er der da også al mulig grund til at nære store forventninger til den bygning, som efterhånden er blevet døbt "Samlingshuset". Huset bliver nemlig alt andet end "blot" et fjernmagasin, men i stedet en levende afdeling med helt unikke muligheder for samarbejde på tværs af de tre brugerinstitutioner.

Krumtappen i det daglige arbejde bliver den store funktionsbygning, der er adskilt fra magasinet som en separat bygning. Med de mange kontorer, værksteder og fællesfaciliteter rummer bygningen fine forudsætninger for et velfungerende samlingsarbejde, ligesom der er gode forhold for varetagelsen af den forhistoriske arkæologi. Dertil kommer det planlagte studierum, hvor både interne og eksterne gæster får mulighed for at studere samlingerne fra såvel arkiv som museum – et tiltag, der gør samlingerne sjældent tilgængelige for publikum.

Også selve magasinet er værd at omtale. Således bliver det, så vidt vides, det første magasin i Danmark, der i samme bygningsmasse har klimazoner til bevaring af alle typer specialopbevaring. I det hele taget bliver den næsten 7 meter høje magasinhal i sin indretning et imponerende skue, med inddelingen

i fem celler, kompakte palle- og arkivreoler i fuld højde, 3500 m2 malerigitre og mezzanindæk med plukreoler til de dele af samlingerne, der hyppigt anvendes!

Så afrundende må man konstatere, at nok har vejen frem til det kommende "Samlingshus" til tider har været lang, men det har så afgjort været hele arbejdet værd. Med det nye hus får vi ganske enkelt langt mere bevaring for de samme for penge, som vi nu betaler. Og som processen og samarbejdet har formet sig, er brugerinstitutionernes oprindelige uvilje mod OPP-tanken langsomt, men sikkert, blevet afløst af en stille glæde over de muligheder, formen har ført med sig. Noget, der forhåbentligt lover godt for dialogen om den kommende magasinudvidelse, der er nødvendig for på sigt også at få plads til samlingerne fra Sydhimmerland.

Tilbage står nu det kæmpemæssige arbejde med at forberede og gennemføre flytningen af museets samlinger. Processen er for længst igangsat, og hvis alt går efter planen, håber vi at kunne byde gæster velkomne i det nye "Samlingshus" på Vang Mark i Vestbjerg efter d. 1. april 2012!

Man begynder nu for alvor at kunne danne sig et billede af den færdige bygnings form og størrelse.

Ved indgangen til april, 2011 var hele magasinhallen rejst, og for enden af den ses de første vægge til funktionsbygningen.

